

Megjelenik hetenként kétszer szerdán és szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely (Vármegyeház udvar)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 20000 K.
Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.
Nyilttér
soronként 2000 K.

Telefon:
(szerkesztőség)
63. szám

FŐSZERKESZTŐ:

Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
(kiadóhivatal)
63. szám.

A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület emlékirata a Tokajhegyalja érdekében

Legutóbbi lapszámunkban közöltük, hogy a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület Széll József főispánnak a szeptember 30-iki törvényhatósági közgyűlésből az érdekeltséghez intézett felhívására elkészítette és benyújtotta azt az emlékiratot, mely a tokajhegyaljai szőlőtermelés és borkereskedelem érdekében szükséges intézkedéseknek foglalata.

A Tokajhegyalja egész közönségét legközelebről érdeklő ezen emlékiratot egész terjedelmében közöljük:

221/1925. szám

Méltóságos Főispán Ur!

Örömmel hallottuk Méltóságodnak Zempléni vármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi szeptember hó 30-án tartott közgyűlésében a Tokaj-Hegyalja érdekében elmondott beszédét, az érdekeltséghez és a Gazdasági Egyesülethez intézett azon felhívását, hogy egységesítve és tisztázva azon véleményeket és javaslatokat, amelyeket a Tokaj-Hegyalja megmentésére és talpraállítására szükségesnek és alkalmasnak tartunk, a kormányintézkedések kikérése végett mutassuk be a Törvényhatósági Bizottságnak.

Gazdasági Egyesületünk, mint a tokajhegyaljai szőlőbirtokosság kimondott érdekképviselete, hálás köszönetét fejezi ki Méltóságodnak a kezdeményezésért s azon szíves eljárásáért, hogy a Tokaj-Hegyalja nehéz helyzetét szíves volt a magas kormány legilletékesebb tényezője előtt ismertetni, a Tokaj-Hegyalja nehéz sebeit feltárni s a megértés útját — amit pedig eddig sajnos nélkülöztünk kellett — előkészíteni.

Sietünk Méltóságod felhívásának eleget tenni: előterjesztjük tömörítve azon tisztázott véleményeket, javaslatokat, melyekre nézve a tokajhegyaljai birtokosság között eltérés nincs, melyek Gazdasági Egyesületünk Szőlészeti és Borászati Osztályának gyűlésein kifejezettek véleményként egyhangú határozatokkal elfogadtattak, melyeket a magas kormányhoz be is terjesztettünk, amelyek azonban figyelemre eddig nem méltattak.

Javaslatokat három fő részre osztva mutatjuk be. Az első részben foglalkozni kívánunk a termelést, a másodikban a borkezelést és forgalomba hozatalát érintő, a harmadik részben általános érdekű kérdésekkel.

A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület

javaslatai

a tokajhegyaljai szőlőművelés felsegítése tárgyában.

I.

1. A Tokaj-Hegyalja a tokaji, tarcali, kis részben a bodrogkereszturi határban elterülő tokaji hegytől kapta nevét.

A tokaji hegy a Tokaj-Hegyalja zászlója: a föld legjobb borát, a királyok borát tokaji név alatt ismeri a világ.

A Tokaj-Hegyalja érdeke, de a magyar borok világhíre is parancsolólag megköveteli, hogy a tokaji hegyen lévő szőlők a megsemmisüléstől megóvassanak, hogy a tokaji hegyen a szőlőkultúra virágozzék.

Már pedig a tokaji szőlők a kipusztulás, a megsemmisülés előtt állanak.

A tokaji hegy ojtványokkal való telepítésre — ezt a gyakorlat igazolta — lösz talajánál fogva nem alkalmas. Ellenben a hazai nemes tőkék szénkénegezés úján fönntartatók és nagyon szépen díszlenek. A háborús és az azt követő években a szénkének hiánya miatt indultak pusztulásnak a tokaji hegyen lévő szőlők: ma a szénkének drágasága, amely drágaságot a szőlő el nem bír, okozója a tokaji szőlők pusztulásának.

Erre nézve az a tiszteletteljes előterjesztésünk, hogy a magas kormány, még áldozatok árán is, juttassa szénkénegezés úján fönntartatók és nagyon szépen díszlenek. A háborús és az azt követő években a szénkének hiánya miatt indultak pusztulásnak a tokaji hegyen lévő szőlők: ma a szénkének drágasága, amely drágaságot a szőlő el nem bír, okozója a tokaji szőlők pusztulásának.

Szükségesnek tartjuk ezt a már említettekén kívül azért is, mert köztudomású az, hogy a nemes tőkén hasonlíthatatlanul jobb asszú terem, mint az ojtványtőkén s így a nemes — hazai — alanyú tőkék kultiválása a világhírű tokaji asszúbor hírnevének fenntartása végett hazafias és nagy magyar érdek.

Tisztelettel megjegyezzük itt, hogy erre nézve 1920. év november 24-én 222. számú felterjesztésünkben már felhívtuk a magas földművelésügyi kormány figyelmét, intézkedés azonban ebben az irányban nem történt.

2. Többször — legutóbb folyó év augusztus hó 17 én 152. sz. a. beadott kérvényünkben — kérelmeztük a földművelésügyi miniszter ur öngyméltóságánál, hogy a tarcali szőlészeti és borászati

szakiskola telepein úgy, amint az az első telepítés alkalmával meg volt, az ojtványkészítés megkezdessék.

E kérelmünk indokai a következők:

A tokajhegyaljai ojtványszőlők kivénhedtek pusztulóban vannak, felújítást, sőt legtöbb helyen újratelepítést igényelnek.

A felújítás ez eddigi tapasztalatok szerint csakis kész, legálább két éves, fásolt utján előállított ojtványokkal eszközölhető, illetve ez uton a legbiztosabb és leggazdaságosabb.

Fásoltvány termelés csakis nagyban, a megfelelő berendezések mellett gazdaságos. Kisebb birtokok erre nem képesek, a magánvállalkozások nem megbízhatók; a Tokaj-Hegyalja területén kívül lévő ojtványtelepek annál kevésbé megbízhatók, mert a Tokaj-Hegyalján egyedül bevált két fajtát, a furmintot és hárslevélűt a Tokaj-Hegyalján kívül lévő nem termelik.

A szőlők első telepítése alkalmával sem az alany, sem a fajta megválasztása körül nem jártunk el kellő óvatossággal és rettenetes károsodás érte a telepítőket e mulasztások során.

Le kell ebből vonnunk a tanulságot: az alanyt a talajnak megfelelőleg kell megválasztanunk; a furmint, illetve hárslevélű ojtógallyak csakis előre kiszemelt és megjegyzett bőtermő tőkékről veendő.

Lelekiismeretesen és szakszerűen kell tehát eljárni az ojtványtermelés körül.

A szőlők felújítása érdekében azon kérelemmel kell tehát a magas földművelésügyi kormányhoz járulnunk, hogy a tarcali szőlészeti és borászati szakiskola telepein, esetleg más alkalmas telepein is — de a nevezett iskola vezetése alatt — a fásoltvány előállítását sürgősen kezdetét vegye, még pedig oly méretekben, hogy a felújítás az ojtványok hiánya miatt csorbát ne szenvedjen.

A magas kincstárra az ojtvány termelés nem jelent megterhelést, mert hisz az ojtvány eladása alkalmával az előlegezett költségek megtérülnek.

3. A tokajhegyaljai szőlők — amint fentebb említettük — javasrást újra telepítendő.

Az utolsó évek csapásai folytán az anyagilag teljesen kimerült szőlőbirtokosság a rekonstrukció keresztülvételére csakis az esetben képes, ha a kilátásba helyezett hosszulejárati mezőgazdasági kölcsönből oly mértékben részesítetik, amennyi a szőlők újratelepítésére szükséges.

Szükség van ezenfelül a tokajhegyaljai szőlőbirtokosságnak egy évről-évre megújuló rövid lejáratú hitelre is, mert hisz a tokaji bor

más vidéki boroknál nehezebben értékesíthető s nem ritkán egy-két évig kell a termelőnek gadnaron tartani és kezelni, míg forgalomba kerül.

A rövidlejárati hitel nyújtására a helyi viszonyokat jól ismerő pénzügyet alkalmas egyedül. Ennek tudatában indította meg a mozgalmat Egyesületünk a Tokajhegyaljai Szőlőgazdasági Körzet Hitelszövetkezet megalapítása végett. Arra kell kérnünk a magas kormányt, Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságát és Zempléni vármegye községeit, hogy a tokajhegyaljai szőlőkultúra körül oly nagy hivatást betölteni hivatott ez intézmény létesítése körül a Gazdasági Egyesületet részjegyzések által támogatni sziveskedjenek.

4. A szőlőművelés elősegítésére szükséges különleges intézkedésekre a következőkben mutatunk rá: a rézgálicnak, a kötőzháncsnak a karónak, a dongának vámentes beeresztése s ezen anyagoknak a legminimálisabb vasuti tarifa mellett való szállítása.

II.

A bor kezelését s a bor forgalomba hozatalát illetőleg javaslatunk a következők.

1. Elengedhetlenül szükségesnek tartjuk, hogy az egyébként is elavult 1894. XII. t.-c.-nek a hegyközségekre vonatkozó szakaszai akként módosíttassanak, hogy a hegyközségek alakítása kötelező legyen s minden nagyobb hegyközség egy szakképzett hegybíró s egy szakképzett pincemester tartására köteleztessék.

A pincemester hivatása lenne a kisebb szőlőbirtokosoknak a borkezelés körül tanácsal lenni s a pincekezelést ellenőrizni. Ez uton tudnók a ma nagyon alacsony színvonalon álló borkezelést javítani s a tokajhegyaljai borokat értékesebbé tenni.

2. A Tokaj-Hegyalja szőlőbirtokossága örömmel üdvözli a magas földművelésügyi kormány azon tervét, hogy a külföldön, főleg Lengyel- és Németországban állami borpincéket létesíteni szándékozik oly célból, hogy azokban a kiválóbb hegyvidékek borait rak-táron tartja s a külföldi fogyasztók részére tiszta, jó minőségű magyar borok beszerzését lehetővé teszi.

Ezzel kapcsolatosan elengedhetlenül szükséges, hogy a Tokaj-Hegyalján azokban a községekben, melyek központi fekvésüknél fogva erre alkalmasak, újabb állami borpincék rendeztessenek be, amelyekben a kiválóbb minőségű borok kezelés végett tároltatnának. Ez állami pincéből látatnának el aztán a külföldön létesített állami borpincék anyaggal.

3. Az 1924. évi IX. t.-c. akként való módosítása végett, hogy a

Egyes szám ára 1000 K.

tokajhegyaljai borok kezelésénél a borpárlaton kívül finomított szeszt is szabadon használni, több ízben, legutóbb folyó évi július hó 10-én 61/1925, majd f. évi aug. hó 17-én intéztünk felterjesztést a magas földművelésügyi kormányhoz.

A 61/1915. sz. alatt beadott felterjesztésünkben részletesen rámutattunk arra, hogy a kényesebb minőségű tokaji borok kezelésére a borpárlat nemcsak hogy nem alkalmas, de egyenesen veszedelmes; rámutattunk ugye ezen, mint előbbi felterjesztéseinkben arra is, hogy a tokajhegyaljai borok konzerválása, betegségektől megóvása, betegségekre való hajlamos borok gyógyítása szempontjából a finomított szesz nélkülözhetetlen s hogy a szesz használatának eltiltása a Tokaj-Hegyaljára egyenesen katasztrófát jelent.

4. A borforgalom elősegítése szempontjából szükségesnek tartjuk, hogy a Tokaj-Hegyalja mindazon borkereskedői, akik nyers borok vételével, kikészítésével s külföldre való exportálással foglalkoznak s eredményeket képesek felmutatni, forgalmuknak megfelelő borkereskedői hitelben részesíttessenek.

III.

A különleges intézkedések, a melyeket a szőlőkultúra felsegítésére, a tokaji borok forgalombahozatalára szükségesnek tartunk, a következők:

1. A szamorodni és asszu borok gyógyboroknak nyilvánítandók s ez alapon a luxusadó fizetése alól mentesítendő.

2. Kérjük a borfogyasztási adó törlesztését. Ez az adó igazságtalan, mert a községi adminisztráció terheit javarészből egyetlen termelő osztály vállaira hárítja át. A községi adminisztráció terhének igazságos megosztása az, ha a fedezet az adók alapján községi pótdadóval állítatik elő. A borfogyasztási adó a legfőbb akadálya a belföldi borfogyasztásnak, mert hiszen a borfogyasztási adó megközelíti a bor termelői árát. Ehhez hasonló nagy adót egyetlen más termelő osztály nem fizet. A tokajhegyaljai bortermelőkre, akik borait nem ritkán éveken át gádnáron kénytelenek tartani, a folyton megújuló leszámolások miatt végtelen sok zaklatással és kellemetlenséggel jár, főleg amikor belügyminiszteri rendelet az alap törvény azon rendelkezését, hogy a termelők a községekkel átányban kiegyezhetnek, hatályon kívül helyezte.

3. Kérjük továbbá, amint ezt Gazdasági Egyesületünk folyó évi augusztus hó 17-én a magas földművelésügyi kormányhoz intézett 156. sz. felterjesztésében kérelmezte, az 1921. évi IV. t.-c. 1. §-ának akként való módosítását, hogy a bortermelő saját termésű borát mennyiségre való tekintet nélkül árusíthassa. Ez a törvény régi, sőtét időknek a bortermelőkre súlyosodó maradványa. Nincs oly termék, melynek forgalomba hozatala elé ily akadály helyeztessék.

A borfogyasztási adó törlése, a termelt bor szabad árusítása, mely alatt nem értjük a kimérést, egy csapásra megtízszerezné a belföldi borfogyasztást. Elfogyna minden könnyebb bor a belföldön s egyedül a nehezebb hegyi borok külföldi exportjáról kellene gondoskodnunk.

4. Rámutattunk fentebb az 1894.

XII. t.-c. módosításának a hegyközségek létesítése szempontjából való szükségességére. De szükségesnek tartjuk az idézett törvény módosítását a mező-, illetve hegyőrség újszervezésének szempontjából is oly irányban, amint az Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának 11.114/437—1921, illetve 67/3384—1921. sz. határozataiban lefektetve van, a mint azt Egyesületünk a magas földművelésügyi kormányhoz 65. 078/1922. XIV. számú felhívására javasolta.

De szükséges az 1894. XII. t.-c. módosítása a növényvédelem kiterjesztésének, kötelezővé tételének szempontjából is, mert csak ez uton leszünk képesek szőlőinket és gyümölcsöseinket a káros élősködők és a gombabetegségek ellen hathatósan megvédeni.

5. Befejezéssel kérünk arra az időre, míg a Tokaj-Hegyalját jobb helyzetbe nem hoztuk, az adófizetés során az eddiginél több kíméletet.

Köztudomású, ezzel maguk az adókövető közegek is tisztában vannak, hogy a tokajhegyaljai szőlőbirtokosok az utolsó három év alatt a szőlőművelésre ráfizettek, ennek folytán annyira eladósodtak, hogy a kormány segítő támogatása nélkül talpraállani egyenesen képtelenek.

Ennek dacára a jövedelem- és vagyonadó kivetésénél nemhogy kíméletben nem részesültek, de a jövedelem- és vagyonadó kivetésénél az adókövető közegek messze túl mentek azon kereteken is, a melyeket a 7.500/1924. P. M. sz. rendelet megszabott.

Sátoraljaújhely, 1925. okt. 28

Mély tisztelettel

Thuránszky László,
egyesületi ügy-elnök.

Illésházy Endre,
kir. gazd. tanácsos,
egyesületi titkár.

Mi a Stefánia-Szövetség?

Aki az anyát nem tiszteli,
aki a gyermeket nem szereti,
jó ember nem lehet —

Tóth István dr.
egyesületi tanár

A magyar kormány s ennek kebelében különösen a népjóléti minisztérium, az utóbbi időben fokozott mértékben fölkarolta a gyermekvédelem ügyét, mert tisztában van avval, hogy csak akkor boldogulhat nemzetünk a jövőben, ha sikerül a jövő generációt népessé és erőssé tenni. A tulajdonképeni gyermekvédelem megnyilvánulásai, vagyis azok az akciók, melyek az iskolás korban levő gyermekek istápolását célozzák (iskolaügy, árvaházak, gyermeknyaraltatás, gyermekliga stb.) eléggé ismeretesek. De kevésbé ismeretes a karitatív tevékenységnek az az iránya, mely a gyermeket már életének legelső pillanatában védelmébe veszi, sőt pártfogását kiterjeszti a segítségre szoruló anyára is. Ezt a célt szolgálja az „Országos Stefánia-Szövetség” az anyák és csecsemők védelmére.

Ez az intézmény nálunk 1917-ben alakult, annak a lelki hangulatnak a befolyása alatt, mely mindnyájunkat elfogott a háború okozta milliós emberveszteségek láttára. Az Országos Szövetség elnöke jelenleg gróf Apponyi Albert. A Szövetség Budapesti hatalmas anya- és csecsemővédelmi intéz-

ményeket tart fenn, de ezenkívül az ország minden városában fiókszövetséget alapított, mely a kiűzött célokat a helyi viszonyoknak megfelelően igyekszik elérni.

A mi városunkban a sátoraljaújhelyi fiókszövetség szintén évről-évre fokozódó tevékenységet fejt ki még pedig jelenleg főleg az u. n. amerikai védőintézet útján, melynek vezetőorvosa dr. Varga Béla. A védőintézet közvetlen célja a tájékozatlan, szegényebb sorsu anyákat szülés előtt és az azt követő időben, egészen gyermekük 3 éves koráig, ingyenes orvosi tanácssal ellátni s így az anya és csecsemője testi épségét előmozdítani. A védőintézet működéséről legközelebb külön közleményben fogunk beszámolni.

A védőintézet kötelékében egy fővédőnő (Tóth Jánosné) és 2 védőnő (Kelecsényi Margit és Dudás Jolán) működnek. Ezek a valóban önfeláldozó munkát végző nők házról házra járva, fölkeresik az áldott állapotban levő vagy gyermekágyas nőket, az ingyenes orvosi rendelőbe kísérik őket, illetve közvetítik az orvosi segítséget, jótanácsot, utbaigazítással látják el a betegeket, a fiatal anyákat és ellenőrzik a csecsemők helyes gondozását és táplálását. Ily módon kimondhatatlan hasznót és áldást hoznak a szegényebb sorsu családok életébe.

A helybeli Stefánia-Szövetség új elnöknője, báró Waldbott Frigyesné ezenfelül november 1-én kísérletképpen új intézményt hozott működésbe, amennyiben a Szövetség keretén belül u. n. házi gondozónőt alkalmazott. A szegénysorsu családokban ugyanis nagy bajt szokott okozni az a körülmény, hogy a gyermekágyas anya nem képes ellátni egyéb házi teendőit (főzést, mosást, takarítást stb.) s így vagy ezen teendőket elhanyagolja, vagy saját egészségét, néha életét teszi kockára. E tekintetben külföldön, nevezetesen Bécsben, már évtizedek óta kitűnően működik egy hatalmas szervezet, az „Otthon Ápoló Egyesület”, s ezt az eszmét kívánja most kísérletképpen nálunk is megvalósítani a helybeli Stefánia Szövetség. Az eredményről máris sok anya, sok család tanuskodhatik.

A Szövetség továbbá azoknak az anyáknak, akik az orvosi tanácsot megfogadják és legalább háromszor látogatják a védőintézet rendelőjét, az u. n. vándorládkártyát, vagyis a fiatal anyának szükséges ágynevet, fehérneműt és orvosi szereket, továbbá a csecsemő részére kelengyét kölcsön ad s így megkíméli őket igen nagy kiadásoktól. Persze az anyagi lehetőség keretén belül a Szövetség pénzbeli és természetbeni támogatást is nyújt az arra rászorult anyáknak, őket ingyen vagy olcsó tejjel kisegíti.

A népjóléti minisztérium újában erősen támogatja a Stefánia-Szövetséget és a helyi társadalom is kezdi mindjobban segíteni ezt az áldásos intézményt, de e téren még messze vagyunk attól, amit méltán el lehetne várni. Ép azért a Szövetség elnöknője e helyen is fölkeri a jobb sorsban élő nőket, anyákat, legyenek megértéssel a nyomorban élő fiatal anyák iránt, és segítsék a Stefánia-Szövetség törekvéseit avval, hogy a szerény (60 000 koronás) tagdíjat évente pontosan megfizetik, de ezenkívül avval is, hogy a szomszédságukban, utcájukban, ismeretségükben élő anyákat figyelmeztessék a Szö-

vetség intézményeire, vagy pedig beavatkozásra, segítségre méltó eseteket bejelentenek a Szövetség vezetőségénél. Ily bejelentést bármikor szívesen átvesznek és mindenféle utbaigazítást örömezzel megadnak: báró Waldbott Frigyesné elnöknő, Széchenyi-tér 20. telefon 17, Fejes Ernőné titkár, Petőfi utca 4. és Tóth Jánosné fővédőnő Deák utca, vagy a Védőintézetben (Hecks, árvaház).

A gimnázium Széchenyi-Vörösmarty ünnepélye

Sátoraljaújhely, 1925. nov. 9.

Fél nyolcra zsufolásig megtelt a színház, a karzatajtokat már rendőrök állják el. A földszinten a gimnáziummal nexusban állók helyezkedtek el nagyobbára és a páholyok a szereplők között osztódtak el. De vannak szép számmal, akiket a gazdag műsor csábított ide.

Hüber Imre igazgató lép először a színpadra, (s az újhelyi nagyközönség elé is először) hogy megnyissa az ünnepélyt. Bemutatókozását nagy szimpátiával fogadta és tartalmas megnyitó-beszédét őszinte elismeréssel honorálta a közönség.

Az intézet Lipcey Tivadar által vezetett hatalmas zenekarának kétértelmű szereplése sok tapsot kapott. A Hunyadi László című operából játszottak részleteket. Öröndetes, hogy a gimnáziumnak ekkora zenészdíkjára van s ilyeket igyekszik produkálni, csak fenn tudják-e tartani maguk között azt a szellemet, mely a hasonló együttműködésök éltető eleme? Hogy bizonyára lesz, aki segít nekik ezt biztosítani, annak ígérete a zenekar ez első szereplése.

Az énekkart Vidákovich Dániel vezényelte. Énekkulturális szempontból értékes fáradozása meleg óvációt nyerte el jutalmát.

Szavaltat kettő szerepelt a műsoron. Taugner József VIII. o. t. Vályi Nagy Géza Széchenyi című költeményét adta elő. A szabványos iskolai szavaltásokat messze fölülmuló kivitelben nyilvánult meg képessége, mely méltóvá tette arra, hogy e nemes célu ünnepély keretében fellépjen. Gárdonyi József VIII. o. t. nehezebb műfajjal próbálkozott. Gárdonyi Sárika segítségével, aki zongorán kísérte, Vörösmarty — Erney Szép Ilonka e melodramáját szavaltta el és az est egyik legmelegebb sikerét aratta le.

Az ünnepély középpontjában Gyurátz Ferenc kegyesrendi tanár szabadelőadása állott, melynek tárgya az Akadémia megalapítása és Vörösmarty Zalán futása című eposza volt. A tartalmában majd tulgazdag előadással Gyurátz Ferenc az újhelyi közönségnek egyszerre kedvenc előadójává lépett elő. Lehetetlen felsorolni mindazt, amiről beszélt, de föltétlenül el kell ismerni, hogy mindenki igyekezni fogt mások is meghallgatni: s az igyekezet természetes lesz mindenkor és indokolt.

A szünet után Kontraszty Dezső kegyesrendi tanár szünni nem akaró tapsot zúdított magára már a megjelenésével is. Honorálandó megértéssel hivatkozva az idő múlására, meglepő önmegtágadással kapcsolta ki a műsorból felolvasását, mely az élőképsorozatnak szolgált volna keretül s csak rövid ösmertetésekkel mutatta be Vörösmarty költészetének női alakjait. Természetesen egyszerre el-

felejt mindenki, hogy már éjfél felé járunk.

A színpadon aranyrámás fekete skatulya áll a reflektor fényében. Ennek nyílásába áll bele egymás után Újhely huszonnégy szép lánya és Kontraszty Dezső bemutató szavai után számtalanszor csattan fel a taps a megszemélyesítők tiszteletére.

A gyönyörű sorozatból nehéz visszaidézni egy-egy képet. Az ösmertetések hallgató áhítatos csendeket halk sóhajok tarkítják. Várjon Dundi, Mohrbacher Böske, Fejér Paula, Bajusz Baba, Klein Mánya, vagy Madarász Irén, aki szerencsésen választott pózával kedves figurin, de baba arcával mégis éléttel telt képet tud érzékeltetni, azután a grófnőt megszemélyesítő Klein Mánya nagyon gazdagon kiöltözött grófnő — de szép; valamennyien kellemes emlékek a hivatásos visszaemlékezésben is. A lovagok virágcsokrokban való áldozása bőkezűnek látszik az egész vonalon s mégis mintha kevés volna az a két kosár, amit például Petrasovszky Gyogya kapott. Vázsonyi Gita az egyetlen, akit hármás futball tapsal köszönt az ifjúság. Fejes Margit kiralyonői kosztümje egész természetesen díszlőnek látszik. Vicsentyi Mártáé a legköltésesebb biedermeier divat. És így tovább tovább a káprázattig, megbocsátatitak Schweiger Bellának, hogy kissé modernkedő, — mert széles és öröm, hogy rá lehet nézni nem baj, hogy Gecsei Aliz Angélotól tanult pozitúrát, mert . . . elvégre egy újságban nem lehet a végtelenségig dicshimnuszok zengeni . . . bár sokszor jól esik megmondani az igazat.

Senki sem haragudott, hogy a előadásnak tizenkettő után le vége. (—s)

10-es honvéd ezrednap Miskolcon

Sátoraljaújhelyben december 8-lesz a 10-es ezrednap

Méreteiben és külsőségében gyönyörűen impozáns ünnep volt Miskolcon e hó 9-én a 10-es ezrednap. Messze vármegyék sereglettek össze a volt 10-es honvéd ezred tisztjei; ténylegesek, tartalékosok népfőlkölk, altisztek legénység egyaránt, hogy meglenésükkel a bajtársi együttérnek és a dicső multu 10-es ezred hősei iránti kegyeletüknek kifejezést adjanak.

Már a kora reggeli órákban tét volt az embertömegetől az ezred-tér; uniformis és civilru pantalló és csizma tarkították több mint 400 főből álló volt 10 honvédek.

Az ünnepély a Hősök temetőben kezdődött, ahol zuhogó esőben órákon át esernyő nélkül ügatták Szabó Géza ezredes lebeszédét, mellyel a 10-esek szoruját a hősök emlékére le s mély megilletődést váltott református és izraelita felekezlelkészeinek hazafias beszéde.

Az egybegyűlt 10-esek ez katonai fegyelmességgel k rendekben díszmenetben felvotak a katonazenekar hangjait lelt Adorján és Sáfrán altábornagyok és a többi volt ezredparancnok előtt a vármegyeházán hol ezredgyűlés volt.

Az ezredgyűlésen Adorján bornyag elnököt és Nagy L. főhadnagy lelkes szavallata

Saját érdekében olvassa el

Sátoraljauhely látványossága!

Divatcsarnok

Sátoraljauhely, Wekerle-tér

NŐI DIVATOSZTÁLY:

Női himiz. Ing és nadrág 27.000 K
 Női div. színű harisnyák 15.000 K
 Legujabb divatu szvetter blousok darabja 128.000 K
 Női nap- és esernyők 88.000 K
 Divatos nyaksálak minden színben 54.000 K
 Gyermekek ruha és kabátka különleg. . . 48.000 K-tól
 Női trikó bélelt keztyűk párja 29.500 K
 Világhírű pécsi „Hamerli“ bőrkéztyűk 110.000 K
 Férfi, női és gyermek a'só trikók 40.000 K-tól
 Legujabb francia divatu menyasszonyi koszorúk és köpenyfátyolok 40.000 K-tól
 Damast törülközők mje 18.000 K
 Gyermekek keresztelő ruhák és szallagok. Orosz kölni vizek, pipere szappanok, fésűk, fogkefék, hajkefék, ruhakefék, legujabb divatu bőr retikülök, selyem batik, himzett zsebkendők, női kelenyőbe való legszebb kivitelű fehérneműk, ágygarnitúrák, damast kávé és ebédli garnitúrák, színes nadrág-combinék — nagy választékban.

URI DIVATOSZTÁLY:

Selyem mellű férfi ing 99.000 K
 Flaneln div. színben 48.000 K
 Köper hosszú alsónadr. 48.000 K
 Selyem nyakkendők legujabb divatszínűk 10.000 K-tól
 Férfi gamasni csontgombbal 52.000 K
 Angol gyapju vadászharisnya 50.000 K
 3 pár divatzokni 25.000 K
 Világhírű „Joss“ orosz-lánvédjegyű keménygallérok legujabb div. dupla 15.000 K
 Ugyanaz szimpla 13.000 K
 Ugyanaz pubagallér 10.000 K
 Ugyanezen védj. kézelők párja 20.000 K
 Angol zsebkendők 8.000 K
 Gummi nadrágtartók 28.000 K
 Gummi zokni-tartó 10.000 K
 Trikó bélelt férfi keztyű 29.500 K
 Esernyők darabja 88.000 K
 Kézelő gombok párja 4.000 K-tól
 Legujabb Pul Over angol-gyapju divatmellények 225.000 K

Világhírű „Hamerli“ pécsi kutyá- és szarvasbőr **K E Z T Y Ű K**
 Világhírű „Gyukits“ **K A L A P O K**
 állandóan raktáron
 Világhírű „Joss“ orosz-lán védjegyű **S E L Y E M I N G E K**
 nagy választékban.

Selyem nyaksálak minden színben 54.000 K
 Olasz kalapok minden divat színben 130.000 K
 Divat sportsapkák 48.000 K
 Utazó bőröndök és kosarak minden méret- és minőségben.

Szabó Sándor vezérkari ezredes a 10-esek utolsó harctéri parancsnoka tartotta előadását az ezred olaszországi utolsó fegyvertényeiről. A katonai szempontból is érdekes és vonzó előadás mély hazaszeretettel, a magyar katona lelkes dicsőítésével és a 10-es honvéd erények plasztikus kidomborításával frenetikus hatást keltett. Ilyen parancsnok és ilyen hazafias katonai értékes előadás a legerősebb és legbiztosabb alapja a békés polgári munka trianoni határokat törő céltudatos törekvéseinek.

Délben több száz terítékű ebéd este bajtársias vacsora volt a Koronában, reggelig tartó lelkes hangulatban.

A parancsnokok és rendezőség kiváló érdeme, hogy altábornagy és altiszt, tényleges törzstiszt és legénység egy sorban egy asztal-

nál tett hitet a 10-es honvédek lángoló hazaszeretetről és fogadalmat, hogy a jövőben is egyik leszünk a régi 10-es zászló alatt a nagy Magyarország visszaszerzésért.

Dicséret, hála és köszönet az ezrednap rendezőinek, lelkes résztvevőinek, kik lehetővé tették, hogy a polgári foglalkozású 10-esek újból beigazolják, hogy a hagyományos 10-es honvéd szellem mindig élni fog s a 10-es honvédekre mindig számítani lehet.

A 10-es honvédek zemplérvármegyei tisztjei a hősök emlékoszlopa felállítására a miskolci ezrednaphoz hasonlóan december 8-án Sátoraljauhelyben tartanak ezrednapot melynek előkészítésén egy nagy végrehajtó bizottság fáradozik. Az újhelyi ezrednap programját lapunk legközelebbi számában hozzuk.

Az áprilisi pincebetörés epilógusa

Fegyházra ítélte a kir. törvényszék a Schleicher-féle pincebetörőt.

Rendkívül nagy érdeklődés mellett folyt le nov. 6-án az a főtárgyalás, melyen a sátoraljauhelyi kir. törvényszék Emődy tanácsa Schleicher Frigyes kárára a folyó év április havában elkövetett pincebetörés és borlopás ügyében ítélkezett.

Első és másodrendű vádlottként Klein Salamon (Zelmus) és Schwarcz Simon álltak a bíróság elé, míg orgazdasággal vádoltan Berkovics József, özv. Schönstein Miklósné, Rosenberg Herman, Léhner Herman Brünner Lajos, Grünhut László, Löwinger Herman és Gutmann Herman kerültek a vádlottak padjára.

Klein Salamon valamikor jónévű borkereskedő volt, fizete azonban a rossz konjunkturák folytán tönkrement, családijával együtt nélkülözésbe jutott és szorult helyzetében kapott azon az alkalmon, melyet a szemfüles Schwarcz Simon derített föl az ungvári pincesoron Schleicher Frigyes pincéjével kapcsolatosan.

Schleicher Frigyes, aki külföldi honos, az év folyamán csak egy ízben szokta pincéjét meglátogatni. Az elhagyottan álló pince dus kincseket rejtett s már régebben izgatta Schwarcz Simont, aki a szorult helyzetben lévő Klein Salamont alkalmasnak találta annak a társas firmának tagjává, amely a Schleicher-féle pince feltörésével s a pincében fekvő borok forgalomba hozatalával akart a rossz konjunkturákon kifogni.

A szanálás eszközeit: egy négyellő vasat, francia kulcsot cserpákat és a szükséges köteleket Schwarcz Simon beszerezte a terv hamarosan tetet öltött, a cégtársak egy éjjel a pincét feltörték s három ízben 15 hordó bort szállítottak el Klein Salamonnak az Andrássy-uccán lévő pincéjébe, ahol a kitűnő minőségű borokat gyengébb minőségűvel összevágták s a gyanulatlannak gondolt feleknek eladták.

Schleicher Frigyes azonban ez évben a szokottnál hamarabb érkezett meg s feljelentésére a rendőrség a legapróbb részletekig felderítvén, a nov. 6-iki főtárgyalás eredményeként nov. 9-én kihirdetett ítélet nem lehetett más mint marasztaló.

A kir. törvényszék a végig be ismerésben lévő Klein Salamont két évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre, a mindvégig tagadásban lévő Schwarcz Simont pedig két és fél évi fegyházra, öt évi hivatalvesztésre s ugyanezen időre politikai jogai elvesztésére ítélte. Elítélte továbbá orgazdaság miatt Löwinger Hermant és Brünner Lajost egyenkint 10—10 millió korona pénzbüntetésre, mely behajthatatlanság esetén 200.000 koronánként 1—1 napi elzárással váltható meg.

A többi vádlottat a kir. törvényszék felmentette. A kir. ügyész súlyosbításért, az elítéltek az ítélet súlyossága, illetve a bűnösség kimondása miatt felebbeztek.

H I R E K.

Juhász Jenőné kitüntetése

A hivatalos lap szombati számában a következő néhány sor áll a kormányzói kéziratok között: „... megengedem, hogy özvegy Juhász Jenőné, született Evva Ilona sátoraljauhelyi lakosnak szociális és közjótékonyági téren szerzett érdemeiért elismerésem tudtul adassék. Horthy sk. . .“

Özv. Juhász Jenőné neve a Széchenyi-Wolkenstein Ernőné grófné neve mellett hálával őrzött már a nagy vér-eső idejéből. amelynek során az északi front első betegei az ő kezűktől kapták az első támogatást. Azután jött a sok fára-

lénvármegye közig. bizottsága novemberi rendes ülését Széll József főispán elnöklete alatt. Bernáth Aladár alispán havi jelentésében a hernádnémeti-i hősi emlék leleplezési ünnepélyén s Papp Antal c. érsek miskolci beiktatásán való részvételéről tett jelentést s kimerítően foglalkozott a Ronyva-Bodrogvidéki ármentesítő és belvízszabályozó társulat megalakulásáról, kiemelve az alakulás nagy horderejét és jelentőségét. Jelentést tett továbbá a közepes hozamu szüreti eredményről s az őszi gazdasági munkálatokról. Morvay József bodrogkereszturi községi bírót, miután zsarolás miatt vádiratot intézett ellene a kir. ügyesség s az jogerőssé vált, állásától felfüggesztette a bizottság.

— **Halálozás.** Grusz Sándor kir. ügyész f. hó 10-én rövid kinos betegség után 42 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Felesége és kis lánya gyászolják. Temetése csütörtök délután 3 órakor lesz a királyi törvényszék polgári nagy tárgyalási terméből.

— **Tanfolyam iparosok, iparos és kereskedő segédek részére.** A kir. tanfelügyelőségtől vettük az alábbi felhívást:

— Az elemi ismeretek felújítása és továbbfokozása céljából önálló iparosok, valamint iparos és kereskedő segédek részére a tél folyamán az állami elemi iskolában hetenkint négyszer fél 8-tól 9 óráig tartólag tanfolyamot rendezünk.

Felkérem, hogy akik ezen részt ohajtanak venni, Molnár Gyula állami elemi iskolai igazgatónál folyó évi november hó 16-áig jelentkezzenek.

A tanfolyam a helyesírásból, fogalmazásból, gyakorlati számolásból és mérésből, továbbá a nemzeti élet és művelődés köréből tartunk tanításokat. Külön tanfolyamot szándékozunk tartani mindazok részére, akik egyáltalában nem, vagy keveset tudnak írni és olvasni.

A népművelés érdekében fordulok minden jóérzésű magyar emberhez, hogy akik az irás és olvasás tudatlansága miatt jelen felhívásomat nem érthetik meg, akik imádságos könyvükből olvasás tudás hiányában nem imádkozhatnak: hívják fel figyelmüket és buzdítsák a tanfolyam látogatására és jelentkezésre utasítsák Molnár Gyula állami elemi iskolai igazgatóhoz.

A tanítások november 18-án kezdődnek s mindkét tanfolyam látogatása díjtalan.

Kolumbán Lajos
 kir. tanfelügyelő.

— **Vegye meg az Agraria huskonzerva patkányirtószert.** — Kapható gyógyszerárban, drogériában és a készítőnél Standard, Budapest, Kossuth Lajos u. 14.

Két egymásba nyíló szoba azonnal kiadó
 — egyik utcai, másik udvari —
 a Főutcán.
 Cim a kiadóhivatalban.

enki, hogy már éjfél
 on aranyrámás fekete
 a reflektor fényében.
 sába áll bele egymás
 huszonnégy szép lá
 aszty Dezső bemutatón
 számtalanszor csattan
 megszemélyesítők tisz-

örü sorozatból nehéz
 egy-egy képet. Az
 ket hallgató áhitatos
 alk sőhajok tartkítják.
 di, Mohrbacher Böske,
 Bajusz Baba, Klein
 gy Madarász Irén, aki
 választott pózával
 rin, de baba arcával
 el telt képet tud érzé-
 után a grófnőt meg-
 Klein Manya nagyon
 tiöltözött grófnő — de
 mennyien kellemes em-
 ivatásos visszaemléke-

A lovagok virágcsok-
 ő áldozása bőkezűnek
 egész vonalon s mégis
 és volna az a két kö-
 például Petrasovszky
 pott. Vázsonyi Gita az
 kit hármas futball taps-
 az ifjuság. Fejes Mar-
 ői kosztiümje egész ter-
 díszlőnek látszik. Vi-
 rtáé a legtökéletesebb
 er divat. És így tovább,
 káprázati, megbocsajt-
 weiger Bellának, hogy
 erneskedő, — mert szép
 hogy rá lehet nézni;
 hogy Cecsei Aliz Ange-
 ált pozitúrát, mert . . .
 gy újságban nem lehet
 nségig dicshimnuszokat
 . . . bár sokszor jól esik
 zani az igazat.
 sem haragudott, hogy az
 k tizenkettő után lett
 (—s)

**honvéd ezrednap
 Miskolcon**

helyben december 8-án
 z a 10-es ezrednap

iben és külsőségében is
 en impozáns ünnepély
 kolcon é hó 9-én a 10-es
 Messze vármegyéből
 k össze a volt 10-es hon-
 tisztjei; ténylegesek, tar-
 népfőlkélok, altisztek és
 egyaránt, hogy megje-
 el a bajtársi együttérzés-
 dicső multu 10-es ezred
 anti kegyeletüknek kifeje-
 anak.

kora reggeli órákban ső-
 az emberitömegetől az Er-
 r; uniformis és civilruha,
 és csizma tartkították a
 nt 400 főből álló volt 10-es
 ket.

ünnepély a Hősök temetőjé-
 díődött, ahol zuhogó eső
 kon át esernyő nélkül hall-
 Szabó Géza ezredes lelkes
 , mellyel a 10-esek ko-
 a hősök emlékére letette
 megilletődést váltott ki a
 us és izraelita felekezetek
 nek hazafias beszéde.

gybegyült 10-esek ezután
 fegyelmézettséggel kettős
 en diszmenetben felvonul-
 atonazenekar hangjai mel-
 rján és Sáfrán altáborna-
 s a többi volt ezredparancs-
 előtt a vármegyeházára, a
 edgyülés volt.

ezredgyűlésen Adorján altá-
 rnyelőköljt és Nagy László
 egy lelkes szavallata után

— **Valorizáció a köztisztviselők fogyasztási szövetkezetében.** Hangzatos reklámok helyett elhatározta a Köztisztviselők Fogyasztási és Termelő Szövetkezete, hogy részvényeit száz százalékkal valorizálja, ami azt jelenti, hogy egy 60 koronás részjegy, ha 1914-ig történt a befizetés, akkor ma 870 ezer koronát ér. — Ezt azért lehetett megvalósítani, mert

a cég egész gyári készleteket vásárolt meg amelyeket úgy a fő városban, mint a vidéken mérsékelt haszon mellett bocsátott úgy a tisztviselők, mint a nagyközönség rendelkezésére. Külön akciót bonyolított le ezenkívül a Kansz. tagok számára, amelyeknél megkivánták a Kansz. Központja által adott utalványok beszedését. Most új üzletágak be-

zetésével és a vidéki árudák ki-fejlesztésével még nagyobb akarják ezt a hézgapótló vállalkozást tenni, amelynek részvényeit ismét lehet jegyezni. Kívánatos volna, hogy nálunk is husárudát állítson fel a vállalat, amiként ezt legutóbb Debrecenben és Miskolcon tette. Budapesten 16, Debrecenben 2, Miskolcon 6 helyen van huskimerése. Budapesten 25, vidéken

pedig 45 helyen állított fel fűszer és ruházati üzletet. Önálló gyára van 11.

Bangó JOGI szeminárium
Budapest, IX. Rádai-uca 14. szám.
Sikeresen készít elő vidékieket is.

Almafák

1 és 2 éves fácskák — négyféle alanyon nevelve
gróf Széchenyi-Wolkenstein Ernőné bodrogkerszturi kertészetében eladó.

Közelebbi tájékozás **Vilkovszky Kálmán**nál nyerhető Sátoraljaujhelyben.

Értekezni naponta délután 3-5 óra között.

Kovács Balázs Saujhely.

Elvállal mindennemű

férfi és női kalapok átalakítását, javítását és tisztítását.
Wekerle-tér 5. (Főtűzszede szomszédságában)

Raktáron mindenféle férfi gypjukalapok minden színben.

Közvetlenül a város mellett, gyönyörű kilátású helyen, közel 4 kat. holdas

jó karban levő szőlő, benne kitűnő borpince és kiváló gyümölcsös **eladó.**
Értekezhetni Völgy-u. 1. sz. a. Ügynökök kizárva.

CSICSERY JÓZSEF

cserépkályha és épületdísz-műhelye
Sárospatak.

Készítik sárospataki kaolin-chamotte legfinomabb tűzálló agyagból **cserépkályhákat, kandallókat, takaréktűzhelyeket, továbbá fürdőká-
dakát és falburkolatokat is.** Cserépkályhákat, kandallókat és takaréktűzhelyeket mindentel-
szinben, nagyságban, modern stílusban és kivitel-
ben, sima, valamint mintás cserepekben nagy
választékban **raktáron tartok.** — **Javítások**
és **tisztítások** gyorsan és pontosan eszközöltek
Nagy választékban raktáron tartok, valamint ren-
delésre készítek mindennemű **szobrászmun-
kat gipszből és agyagból**

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközlök.

Előzékeny kiszolgálás.

Az Első Sátoraljaujhelyi Hordógyárnál

ujjonnan készült **complett hálószobák, székek és asztalok**

gyári árban kaphatók.

Ugyanott mindenféle nagyságu **hordók, épület- és asztalos faanyagok** előnyösen szerezhetőek be.

A szerencsi járás főszolgabirójától.

Szám: 3033/1925.

Pályázati hirdetmény.

Zemplénumegye szerencsi járásához tartozó Mezőzombor nagyközségben üresedésben lévő **adóügyi jegyzői állásra**

pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma a 141.000/1924. B. M. sz. rendeletben megállapított fizetés és lakpénz.

Felhívom a pályázókat, hogy képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat, erkölcsi és politikai megbízhatóságukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó évi november 30-án délelőtt 12 óráig** adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást Mezőzomboron a község házában f. évi december hó 1 én délelőtt 10 órakor fogom megtartani.

Szerencs, 1925. november 8.

Gosztonyi,
főszolgabíró.

Aprított tűzifa

legolcsóbb napi áron minden mennyiségben

és **elsőrendű bükkszászba** házhoz szállítva **kapható.**

JUHN RÓBERT ÉS TARSA fatereskedők
SÁTORALJAUJHELY. Telep: Andrásy-u. 2. — Telefon: 75.

ERCSEY GÉZA

MEZŐGAZDASÁGI IRODÁJA

SÁTORALJAUJHELY Molnár István-u. 7.

TELEFON: 40.

VÁSÁROL: terményeket, takarmányt. Szállít és vesz *prima jármos ökröket és fejős teheneket, növények és beállítani való marhát, sertéseket és juhokat.*

ZSÁK KÖLCSÖN KAPHATÓ.

ELVÁLLALJA: gazdaságok felszerelését, gazdaságok és bérbeadott birtokok felügyeletét; gazdaságok kereskedelmi ügyeinek lebonyolítását.

Nyomdahelyiségünk
Vármegyeház III. k. udvar
első emelet.

SZABO PALNAL semmi sem drágább mint másutt, sőt **mindent nála vásárolhat legolcsóbban!** Telefon 126.